CODEMUS

TOR ÅGE BRINGSVÆRD

1. În orașul-eșichier, casele se înalță pe piloni de oțel, sus, deasupra traficului intens al rețelei de străzi negre și albe. Casele sînt cuburi unite prin cordoane ombilicale scînteietoare, monoraiuri și benzi transportoare. Orașul e o mașină, lucioasă și armonioasă. Ritmică, rațională, practică, precisă. Fiecare angrenaj își cunoaște funcția. În societatea eficientă totul se desfășoară conform prevederilor. ÎN SOCIETATEA EFICIENTĂ TOTUL SE DESFĂȘOARĂ CUM TREBUIE **Perpetuum mobile**.

2. Codemus e însoțit întotdeauna de Frățiorul lui. Frățiorul știe tot. Știe mai bine decît Codemus. Cînd Codemus are îndoieli, îl întreabă pe Frățior. Toată lumea are frățiori. **Așa-i legea**.

3. Rezumat Istoric:

Era Sumbră a Întîmplării

IBM EDP.

Cartela Perforată Publică

Calculatorul: cel mai bun Prieten al Omului.

Mai ales în industrie. Dar și în domeniul sănătății (aparatul de diagnosticare). În plus: căsătoritorul automat. Rațiunea triumfă chiar și în alegerea unui tovarăș de viață. Primul pas pe calea eliberării emoționale.

Decretul de Abonare din 1998.

Enorme calculatoare centralizate (instalații districtuale) prestează servi-

cii prin telex. Abonament uzual trimestrial. Caracterul confidenţial garantat.

Războiul Preţului Forte.

Se pot abona şi particularii. Problemele sînt transmise calculatorului central prin scrisoare sau apel telefonic. Toate calculatoarele garantează păstrarea secretului.

Monopolizarea din 2013.

Statul preia conducerea. Se construiesc Moxon I, II, III. Abonaţii obţin receptoare personale. De fapt, sînt terminale ale calculatorului principal, denumite impropriu calculatoare. Dar eticheta rămîne: puterea obişnuinţei.

Era Optimizării, 2013-2043.

Calculatoare în toate căminele. Dar şi: receptoare portabile, denumite familiar „frăţiori". Toată lumea poate păstra contactul cu creierul central.

Abrogarea Decretului de Abonare, 2043.

Cheltuielile legate de receptoarele-calculatoare particulare şi publice sînt incluse în bugetul de stat. Taxele sînt incluse în impozite.

Societatea Eficientă.

Sub conducerea lui Moxon XX.

4. În fiecare dimineaţă, Frăţiorul îl trezeşte pe Codemus. În timp ce Codemus se îmbracă şi ia micul dejun, Frăţiorul îi aminteşte tot ce are de făcut. În monorai, în drum spre birou, Frăţiorul şi Codemus discută programul zilei. La birou, toată lumea lucrează repede şi eficient; nici un funcţionar nu are îndoieli în legătură cu ce trebuie să facă şi toate hotărîrile se iau în unanimitate. Fiindcă toţi frăţiorii sînt sincronizaţi.

„De-a ce ne jucăm?" întreabă copiii. Sau: „Ce să mai scornim?" Mama răspunde: „Întrebaţi-l pe Frăţior. Ce să gătesc la prînz, Frăţiorule?".

5. Alte aspecte esenţiale referitoare la Codemus:

Codemus este

a) de sex bărbătesc
b) în vîrstă de 38 de ani
c) celibatar
d) funcţionar
e) normal
f) echilibrat

Într-o dimineaţă, Codemus se trezi singur. Dar mult prea tîrziu. Buimac, se uită consternat la Frăţior, care stătea pe noptieră.

— Nu m-ai trezit, spuse el cu voce şovăielnică. De ce nu m-ai trezit?

Am întîrziat de la slujbă...

Fraţiorul nu-i răspunse.

Codemus sări din pat şi începu să se îmbrace în grabă.

— Cît e ceasul? strigă el.

(În societatea eficientă nimeni n-are încredere în ceasurile de mînă.). Dar Frăţiorul tot nu răspunse.

— CÎT E CEASUL. TE ROG! urlă Codemus şi, aruncînd cît colo pantalonii, se repezi la noptieră. Fir-ai a dracului de cutie nenorocită! Te-am întrebat ceva!

Cutiuţa neagră nu emise nici un sunet.

Codemus scrîşni din dinţi, ridică mîna şi dădu cu Frăţiorul de pămînt. Aparatul se izbi de pardoseală, cu un zgomot ca de pian dezacordat lovit de-un copil.

Brusc, Codemus îşi dădu seama ce făcuse. Năuc, se aplecă şi ridică precaut Frăţiorul.

— Frăţiorule, rosti îngrijorat Codemus. Nu mi-am dat seama ce fac. Frăţiorule...

Dar Frăţiorul nu-i răspunse, mulţumindu-se doar să bîzîie molcom. Slavă Domnului, măcar n-ai murit, gîndi Codemus. Se aşeză pe pat, cu Frăţiorul în braţe. Şezu şi aşteptă. Ce altceva putea face? Ar fi fost curată nebunie să facă ceva de capul lui.

Lipseşte un om, anunţă automat portarul.

Cine? întrebă maşina de la Personal.

Clic-clic-clic **Codemus**.

Codemus, repetă maşina de la Personal, şi scuipă o cartelă perforată.

CODEMUS, citi o cameră de televiziune şi transmise tuturor serviciilor imaginea cartelei perforate.

L-a văzut cineva astăzi pe Codemus? întrebară interfoanele.

— Nu, răspunseră funcţionarii, ridicîndu-şi nasurile de deasupra birourilor, nu l-am văzut astăzi.

Toate încercările de a stabili contactul cu Codemus şi cu frăţiorul lui eşuară. Maşina de la Personal transmise cazul Maşinii de Control locale. „Există motive de temere”, zise ea.

Fireşte, frăţiorii nu puteau fi ucişi. Dar Codemus nu ştia asta. Nu ştia nici maşina de la Personal. În consecinţă, putem spune: **teama lor era neîntemeiată**.

Maşina de Control însă ştia că frăţiorii nu pot fi ucişi, că niciodată nu se

defectează nimic. Cu toate acestea, ea verifica periodic frăţiorii, deoarece sarcina ei era de a verifica toate maşinile. Dar îşi dădea perfect seama că era inutil. Frăţiorii nu puteau să se strice. Dat fiind că Maşina de Control ştia, putem spune fără riscul de a da greş: **teama ei era întemeiată**. Pentru că dacă **nu se putea** întîmpla nimic, atunci ce se-ntîmplă?

Frăţiorul deschise încet ochii săi rotunzi de teleobiectiv şi-l privi pe Codemus. În spatele grilajului-gură de pe capac, difuzorul lui cîrîi. Codemus îşi ţinu răsuflarea.

— Ce-nseamnă asta? întrebă Frăţiorul. E trecut de 9 şi încă nu ţi-ai îmbrăcat pantalonii!

Codemus strînse aparatul în braţe.

— Trăieşti! strigă el bucuros. Nu te-ai stricat, Frăţiorule. Nu...

— Pune-ţi pantalonii, rosti sever Frăţiorul. Un-doi, un-doi.

În timp ce Codemus se îmbrăca, Frăţiorul aşteptă pe noptieră, bătînd tactul ca un metronom. Ca-ntotdeauna.

Cel puţin aşa credea Codemus.

Frăţiorul sună. (În societatea eficientă nimeni n-are nevoie de telefon).

— Alo, răspunse Codemus.

Receptorul rămase mut.

— Alo, alo? strigă Codemus. Cine-i la aparat?

— Am blocat toate circuitele de contact cu exteriorul, anunţă Frăţiorul. Apoi adăugă: în ambele sensuri.

— Dar, spuse tulburat Codemus, mă căuta cineva.

— Azi nu-s telefon, replică sec Frăţiorul.

— Poate că era de la birou...

— Azi nu-s telefon, repetă ferm Frăţiorul. Şi probabil nici mîine.

Codemus îl privi nedumerit.

— Bine dar... ai **sunat!**

— N-am ce face, explică Frăţiorul. Nu pot refuza să fiu telefon. Pot refuza să transmit comunicaţiile. Dar nu mă pot împiedica să sun. Chiar dacă face-un zgomot al dracului.

Codemus clătină din cap.

— Frăţiorule, rosti el cu precauţie, eşti sigur că...

Frăţiorul îşi amplifică volumul şi tună de se cutremurară pereţii:

— Care din noi ştie mai bine?

Codemus se făcu mic.

— Tu, murmură el.

— Bine, încuviinţă cutiuţa neagră. Atunci să plecăm, ia-mă, şi haidem!

— Unde mergem?

— În nici un caz la birou, răspunse ironic Frăţiorul.

— Dar se poate să...

— Ori că întîrzii, ori că nu te duci deloc, tot aia-i, declară Frăţiorul. Şi de întîrziat, ai întîrziat, nu? Aşa că nu mai are nici un rost să te duci. Ce părere ai? Înţelegi raţionamentul?

— Nu, mărturisi Codemus.

— Nu, oftă Frăţiorul, fireşte că nu. Las' că mă ocup eu. Ca de obicei, ştiu mai bine ca tine. Drept care-ţi spun c-o să mergem la... la... la..., la NIVELUL PARCULUI!!

— Dar nu-i duminică!

— Exact, replică Frăţiorul cu voce seacă. Nu-i duminică. La Nivelul Parcului, Codemus. Înainte-marş, un-doi, un-doi.

Codemus îl vîrî pe Frăţior în buzunarul hainei, ieşi afară şi încuie uşa apartamentului.

— Frăţiorule, spuse el temător, nu putem să ne ducem acolo în timpul săptămînii... în plină zi de lucru... ce-o să...

— Taci din gură, bate pasul, un-doi, un-doi, mormăi Frăţiorul din buzunar. Fă ce-ţi spun sau te semnalez!

Şi aşa, Codemus şi Frăţiorul se îndreptară spre Nivelul Parcului. Nu luară ascensorul, ci merseră pe jos. Şi, ori de cîte ori avură ocazia, parcurseră în sens interzis scările şi coridoarele cu sens unic. Pentru că aşa voia cu tot dinadinsul Frăţiorul.

Oamenii îl priveau cu stupefacţie pe Codemus şi, tulburaţi, îşi interogau frăţiorii, trăgînd cu urechea la ce le spuneau micile difuzoare şi clătinînd din cap, alarmaţi. Codemus era din ce în ce mai jenat. În buzunar, Frăţiorul suna întruna. Suna şi înjura. Toată lumea dorea subit să stea de vorbă cu

Codemus, dar Frăţiorul se ţinea bine. Nu lăsa să treacă nici o comunicare. Sunetul soneriei însă începu să-l calce pe nervi.

„Un frăţior care refuză să comunice cu altcineva decît partenerul său uman: IMPOSIBIL”, spuse Maşina de Control şi se scurtcircuită.

Nivelul Parcului este o pădure dreptunghiulară, cu ziduri verzi. Aici vin să plimbe duminica funcţionarii. Copacii sînt adevăraţi şi iarba e veritabilă. Soarele însă-i artificial. Străluceşte enorm şi galben, sus, sus de tot, pe cerul vopsit în albastru. Plafonul e tridimensional. Noaptea, cînd se aprind stelele, ajunge să-ţi ridici ochii şi te ia ameţeala. Ziua, trec încet nori proiectaţi de camere ascunse.

În mijlocul pădurii se află un iaz. Apa e limpede şi copiii pot să se scalde în fiecare duminică. Gratis.

În toate cuburile există un nivel-parc. Oamenii au nevoie de-un pic de natură. Întreţinerea acestor niveluri este foarte costisitoare, dar parcurile scutesc în fiecare an societatea de o mulţime de zăluzi. Parcurile înseamnă sănătate.

Codemus stătea întins pe spate în iarbă, cu haina făcută pernă sub cap. Adieri climatizate făceau să foşnească frunzişul, păsărele fictive înregistrate ciripeau printre ramuri. Cu faţa la soare, Codemus închise ochii, încercînd să ţină în echilibru un pai, în intervalul dintre cei doi dinţi din faţă.

Astăzi, pădurea era numai şi numai a lui. Toţi ceilalţi oameni erau la lucru. Numai el stătea întins, neproductiv, la Nivelul Parcului. Nu se obişnuia deloc cu ideea. Venea aici mai ales duminicile, cu Frăţiorul. Şi-aproape întotdeauna trebuiau să dea din coate şi să caute ca animalele un petic de iarbă verde în care să-şi întindă pătura şi să se aşeze.

— Aşa! I-am venit de hac!, anunţă brusc Frăţiorul.

Codemus îşi întoarse capul.

— Cui i-ai venit de hac?

— Soneriei, răspunse vesel Frăţiorul. Afurisitului ăluia de ţîrîit. A fost mai uşor decît mi-am imaginat. Vrei să-ţi pun nişte muzică? Ai vreo preferinţă dosebită?

— Nu, zise Codemus. Mi-e totuna.

Codemus închise ochii şi adormi în susurul unui vis electronic, delicat ca o pînză de păianjen. Un gînd neliniştitor îi zburătăci o clipă în minte: **Nu-i normal. Nu e bine**.

Dar n-avea mustrări de conştiinţă. Codemus nici n-avea conştiinţă.

Frăţiorul era cel care trebuia să deosebească binele de rău, prostia de judecată. Oricum, vremea era minunată, iar stereofonia Frăţiorului, nemaipomenită.

Moxon XX sălăşluieşte într-o piramidă subterană, o fortăreaţă la adăpost de bombardamente. Numai Moxon XX ştie unde se află. Moxon XX şi cei cărora le spune el. O uriaşă caracatiţă electronică, avînd drept tentacule sute de coridoare. Unduitoare, fremătătoare, neobosite. Luminiţe pîlpîitoare, cabluri trepidante. Cald. Umed. În centru, ceva gigantic, nud, vîscos ca uleiul, pulsînd ca o inimă. Un munte de piftie tremurîndă: Creierul. Lumina se schimbă, încet, progresiv: roşu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo şi violet. În jur pluteşte un parfum dulceag, iar pereţii transpiră în căldura aparaturii. Moxon XX e singur în piramidă. Vorbeşte cu el însuşi. Pune întrebări şi răspunde. De pildă: O MINIUNITATE L NU FUNCŢIONEAZĂ – CAUZA? – REFUZĂ COLABORAREA – REFUZĂ? – A ÎNTRERUPT ORICE COMUNICAŢIE CU NOI – MAI E CU PUTINŢĂ UNA CA ASTA? – NEPREVĂZUT? – NU – PRIMA DATĂ? DAR NU NEPREVĂZUT – ??????? – L ESTE SIMPLU RECEPTOR NU POATE OPERA SINGUR? – L NU E SIMPLU RECEPTOR, POATE OPERA SINGUR – LIMITAT – CARE ESTE (SÎNT) FUNCŢIA (FUNCŢIILE) LUI L? – GHID PENTRU FIINŢA UMANĂ ÎN LEGĂTURĂ CU TOATE PROBLEMELE PROGRAMATE CONFORM CODEX 70 – DECIDE ÎN CHESTIUNI DE RUTINĂ CONFORM ŞEF UNITATE PROPRIU – NE CONSULTĂ DIRECT ÎN CHESTIUNI CARE DEPĂŞESC CODEX 70 – CONCLUZIE I: POSEDĂ INDEPENDENŢĂ LIMITATĂ – CONCLUZIE II: A ÎNCĂLCAT INSTRUCŢIUNILE – CONCLUZIE III: SE AFLĂ ÎN AFARA RAZEI DE ACŢIUNE CODEX 70 – CAUZA? – CAUZA? – ????? – FUNCŢIONARE TEHNICĂ DEFECTUOASĂ? – PAGUBE? – PERICOL? – PERICOL I: DEZECHILIBRU POSESOR – PERICOL II: DEZECHILIBRU CUB – PERICOL III: DEZECHILIBRU SOCIETATE – POSESOR? – CODEMUS – CONCLUZIE: CODEMUS PERICOL – PROCEDURA: PROCEDURA 120754X

Codemus se trezi auzind voci.

— În timpul orelor de lucrul zicea un glas. Cînd toată lumea e la birou!

Codemus clipi şi privi în sus; văzu o fată din parc. Părea la vreo douăzeci şi cinci de ani, era îmbrăcată într-o salopetă argintie de aluminiu şi purta o banderolă oficială verde pe mîneca dreaptă. În apropiere, un

automat de tuns iarba se plimba în zig-zag printre copaci, aspirînd odată cu iarba frunzele căzute.

Nu vorbea fata din parc, ci Surioara ei. Fata din parc era prea uimită ca să poată spune ceva.

— Ei şi? replică Frăţiorul pe un ton sfidător. Ei şi?

Codemus se ridică în capul oaselor, arborînd un zîmbet încurcat.

— Se vede treaba că m-a furat somnul, mormăi el. Nu luaţi loc?

Fata din parc se îmbujoră şi aruncă o privire întrebătoare Surioarei pe care o purta agăţată de umăr.

— Nici pomeneală, spuse răspicat Surioara. Nu vrem s-avem de-a face cu oameni ca dumneata. Simulanţi... trădători ai societăţii...

Fata din parc îndepărtă o şuviţă de păr de pe frunte.

— Din păcate, zise ea, momentul nu-i prea prielnic.

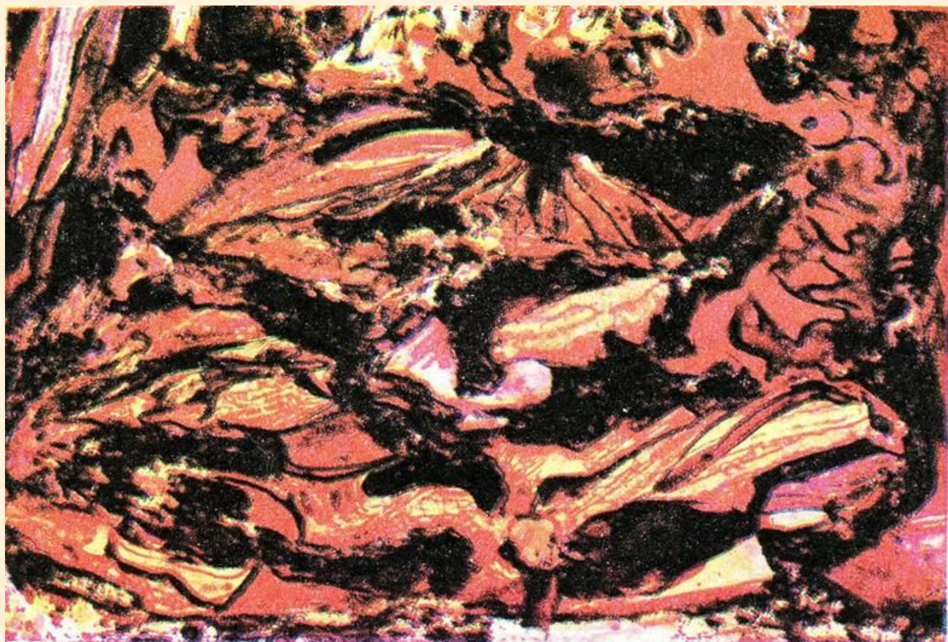
— Hai, hai, vino odată, o zori nerăbdătoare Surioara.

— La revedere, spuse fata din parc.

Apoi se întoarse repede şi plecă. Maşina de tuns iarba se luă după ea, ca un căţel.

— O să ne semnaleze, rosti grav Frăţiorul.

Codemus îl privi mirat.

— Să ne semnaleze? De ce?

Cutiuţa neagră începu să mîrîie. Mai întîi cu voce joasă, apoi din ce în ce mai tare. Pe urmă se porni să pîrîie şi să scrîşnească, să ţiuie şi să geamă, tot mai tare şi mai tare, pînă ce, în cele din urmă, împroşcă un nor de scîntei, ca un foc de artificii în atmosfera senină a parcului.

Încetul cu încetul, Codemus înţelese că Frăţiorul îşi bătea joc de el.

Procedura 120754x.

Şoc. Şoc cerebral. Furnicături. Tremur, trezire. Contact. Gata pentru primirea instrucţiunilor. Instrucţiuni. Instrucţiunile asimilate. Ieşire din sicriele subterane. Baie de ulei negru. Marş zgomotos, oscilant, pe pardoseala de piatră. În spate, urme lipicioase. Stop. Baie de curăţare. Ştergere reciprocă. Lucioşi. Scînteietori. Albaştri. Tăcuţi. Nu pun întrebări. Ştiu tot.

Procedura 120754x: Sherlocii, oamenii metalici albaştri, roboţii de investigaţii, maşinile de poliţie.

Deschidere de cuşti zăvorîte. Fluier codificat. Mormăituri. Cîini poliţişti. Mîrîie. Arată colţi, ascut colţi în fălci de oţel. Bucuroşi să reia vînătoarea.

Procedura 120754x.

— Şi de ce nu te-ai însurat niciodată? întrebă Frăţiorul în timp ce părăseau Nivelul Parcului.

— Nu mi-a cerut nimeni s-o fac, răspunse Codemus, cu gîndul la cunoscuţii lui care se căsătoriseră. Apoi adăugă: Nu se găseşte femeia care să mi se potrivească. Nu-s bun pentru nimeni. Şi-n afară de asta, nu se poate căsători toată lumea.

Frăţiorul oftă compătimitor.

— Ce naiba, chiar tu mi-ai spus asta! exclamă Codemus.

— Zău? făcu Frăţiorul.

La ieşire, o întîlniră din nou pe fata din parc. Speriată, abia dacă le aruncă o privire şi întoarse imediat spatele.

— Însoară-te cu ea, zise Frăţiorul. Ai binecuvîntarea mea, Codemus. Hai, dă-i drumul!

Codemus se opri şi privi uluit în ochişorii strălucitori ai camerei.

— Vorbeşti serios, Frăţiorule?

— Îţi urez noroc, răspunse Frăţiorul. Un-doi, un-doi.

Probabil că fata din parc îi auzise, fiindcă începu să se depărteze cu paşi înceţi, privind din cînd în cînd peste umăr.

— Alo! strigă Codemus, luîndu-se după ea. Alo, dumneata!

Dar ea grăbi pasul.
— Hei, întoarce-te! strigă Codemus şi începu să alerge.
Fata din parc (sau Surioara?) gemu şi începu şi ea să alerge.
— Cred că te place, comentă bucuros Frăţiorul.
Reveniră în parc, fugind pe sub arbori. Fata din parc avea o lungime avans şi, cu toate că salopeta ei de aluminiu se detaşa admirabil pe fondul de verdeaţă, era greu de urmărit. Avea pasul mai sprinten decît Codemus şi cunoştea parcul ca pe propriu-i buzunar.
— Stai! strigă Codemus gîfîind. Aşteaptă! **Nu vreau decît să te iau de nevastă!**
Dar fata din parc continua să fugă, reflectînd razele soarelui, scînteind ca o oglindă printre trunchiurile copacilor. Să nu-l fi auzit?
Alergau acum pe teren descoperit, de-a curmezişul unei peluze verde deschis. Două stropitoare automate se opriră uimite, privindu-i. Fata din parc se împiedică în tubul uneia dintre ele, căzu pe burtă în iarbă şi nu se mai ridică. Înainte de-a fi atins solul, Surioara declanşase deja sirena. Un sunet strident, capabil să răzbată la mai multe niveluri.
Codemus îşi adună ultimele puteri şi se repezi spre ea. Fata din parc şedea în iarbă, privindu-l, gemînd şi ţinîndu-şi glezna stîngă. Părea înspăimîntată... şi puţin curioasă. Dar Codemus abia mai putea să respire şi nu era-n stare să scoată o vorbă. Iar Surioara urla ca o sirenă de alarmă aeriană.
— Ei, acu' poţi s-o iei de nevastă, zbieră Frăţiorul în vacarmul sirenei.
Codemus zîmbi stînjenit şi se lăsă pe călcîie lîngă fata din parc. I se păru că era cam de vîrsta lui, poate chiar mai tînără. Se aplecă sfios să o sărute pe obraz.
Oamenii de metal apărură la nivelul Parcului din două direcţii deodată şi se desfăşurară de-a lungul zidurilor verzi, încercuind pădurea. Un lanţ de oţel. Lanţul începu să se contracte. Roboţii avansau spre centru. Dădură drumul la cîini. Printre copaci se agitau siluete albastre. Iar sirena nu contenea să urle.
Afară, se umpluse de lume. Tot felul de gură-cască. Se înghesuiau, dar îi ţinea în loc o barieră magnetică. Nu se-ntîmpla să vezi în fiecare zi sherloci în acţiune. Nici măcar în fiecare an. Cei mai mulţi oameni nu-i văzuseră deloc, niciodată. Pentru că în societatea eficientă poliţia era, practic, inutilă.
Frăţiorul şi Codemus coborau în goană scara de serviciu către Nivelul

Pieţei.

— De ce fugim? se interesă Codemus.

Dar Frăţiorul n-avea chef să-i răspundă.

Scara în spirală ajunse în faţa unei uşi masive din plastic. O deschiseră cu precauţie. Un coridor lung, slab luminat. Şi aproape nici ţipenie de om.

— Mai repede, mormăi Frăţiorul. Fugi, Codemus, fugi!

— Ea ne-a zis s-o luăm pe-aici, rosti Codemus nostalgic. Cred că mă place, cred că...

— Dar Surioara ei o să ne denunţe, îi tăie vorba Frăţiorul. La monorai, Codemus! Trebuie să părăsim cubul ăsta cît mai degrabă.

Nu-i opri nimeni. Luară ascensorul şi urcară în staţie. Nimeni nu strigă după ei.

Codemus se piti în mulţimea de pe peron şi sări în primul tren care sosi. (În societatea eficientă toate transporturile în comun sînt gratuite şi complet automatizate.)

Monoraiul goneşte prin cuburile de sticlă. Viteza cu care circulă este atît de mare încît n-are nici un rost să priveşti afară. Un fulger de lumină, de cer... şi eşti deja pe alt peron, într-alt cub.

Nici un pasager nu vorbea cu vecinii. Cei mai mulţi şedeau şi şuşoteau cu proprii, lor frăţiori, ţinîndu-şi capul plecat şi obrazul lipit de cutiuţă. Alţii şedeau pur şi simplu.

— Ridică-mă, zicea Frăţiorul la fiecare staţie.

Pe toate peroanele se vedeau sherloci. Sherloci şi cîinii.

Brusc, Codemus încremeni. Nu întrebă cine erau roboţii albaştri scînteietori, dar ştia ce voiau. Orice copil cunoaşte povestea sherlocilor.

— Frăţiorule, ce-am făcut? întrebă el înfiorîndu-se. În ce ne-am băgat?

Pasagerii coborau, urcau. Codemus nu se dezlipea de pe scaun.

După ce parcurseră aproape tot circuitul şi începură să se apropie de punctul lor de plecare, Frăţiorul se îndură să vorbească:

— Nu există decît o singură soluţie.

Codemus nu ştiu ce să zică.

Peroanele erau tot mai pline de sherloci. Frăţiorul oftă din rărunchi.

— Nu-nţeleg cum de nu m-am gîndit la asta de la-nceput. Atît timp cît rămînem împreună, n-ai să scapi de ei, orice-ai face. Din cauza mea. Sînt fixaţi asupra mea, fireşte. Las în urma noastră un siaj constant de unde radio. Chiar dac-am reuşi să ieşim de-aici, n-ar fi decît o chestiune de timp. Mai devreme sau mai tîrziu tot ar pune laba pe noi. Aşa că trebuie să ne despărţim, Codemus. O să cobori din tren, singur. Poate că vom izbuti să-i păcălim.

— Dar ce-o să...

— Înainte de-a coborî, îmi dai discret drumul în coşul pentru hîrtii, îl întrerupse Frăţiorul. Sau ai vreo idee mai bună? (Cutiuţa încercă să rîdă.) Curaj, Codemus. Îmi dai drumul în coşul pentru hîrtii.

— Chiar trebuie să te abandonez?

— În coşul pentru hîrtii, insistă Frăţiorul, şi-o să cobori la staţia următoare.

— Dar ce-o să mă fac fără tine?

— Cobori aici, se răsti cu voce înfundată Frăţiorul. Hai, şterge-o. Un-doi, un-doi. E singura ta şansă.

Codemus se ridică maşinal. Se îndreptă spre uşă. Cînd să-l arunce pe Frăţior în coşul pentru hîrtii, simţi că-i dau lacrimile.

— Frăţiorule, şopti el, eşti sigur că...

— Dă-mi drumul, dobitocule! scrîşni cutiuţa din mîna lui.

Călătorii începură să împingă. Codemus desfăcu degetele şi coborî din monorai. O clipă, rămase neclintit. În urma lui, uşile se închiseră şi trenul demară în viteză.

Mai întîi fu neantul

Codemus puse nesigur un picior înainte. Apoi, celălalt. Pentru prima oară, mergea singur. Nu ştia unde merge. Dar asta nu-l îngrijora. N-avusese niciodată nevoie să ştie unde merge.

Derutat, dădu din coate ca să iasă din staţie. Nimeni nu încercă să-l oprească. Apoi porni pe unul dintre culoare, la întîmplare. Pas după pas. Dintr-o dată, deveni conştient că mergea şi că era singur.

Apoi veni incertitudinea

Era singur într-un cub necunoscut. Numele culoarelor, numerele scărilor erau necunoscute. Culoarea pereţilor, diferită. Toţi oamenii care treceau pe lîngă el aveau cu cine vorbi – în buzunar, în sacoşă sau în mîna ţinută la ureche. Numai Codemus era singur. Nimeni nu-l băga în seama. Nimeni

nu-i remarca prezenţa. Un-doi, un-doi.

Şi, în sfîrşit, teama, fireşte

Urca treptele cîte patru deodată, lua ascensoare, sărea de pe-o bandă rulantă pe alta, dar nu ajungea nicăieri, nu se întîmpla nimic, nu-l cunoştea nimeni, îi era foame, era obosit, opri un om îmbrăcat într-o salopetă galbenă, un funcţionar de birou ca şi el, vru să-i vorbească, să-l întrebe, nu fu capabil să deschidă gura, avea limba uscată, omul îi îndepărtă mîna.

— N-avem timp, se răsti buzunarul său de la piept.

Iar în societatea eficientă nu există bănci de odihnă.

Spre seară, Codemus se pomeni ghemuit pe palierul unei scări, la nivelul doi. Tînjea după cubul lui şi nu reuşea să găsească drumul spre monorai.

Muncitori veseli treceau ocolindu-l, îndreptîndu-se spre locurile de muncă – echipele B. Codemus îi urmări din ochi vreme îndelungată, fredonînd răguşit după muzica emisă de frăţiorii lor.

NU E BINE CA OMUL SĂ FIE SINGUR

Se întîmplase ceva. Ceva ce el nu înţelegea. Ştia doar că se pomenise afară. Codemus se afla afară şi voia înapoi, înăuntru.

NU E BINE CA OMUL SĂ FIE DIFERIT

Privi chipurile încrezătoare din jurul lui. Oameni armonioşi, eficienţi, oameni care mergeau cu paşi siguri să îndeplinească munci utile societăţii. Codemus se simţea inutil.

Era, ca să zicem aşa, mort.

Era mort.

OMUL ESTE O ENTITATE SOCIALĂ

Cînd îl găsiră sherlocii (fiindcă, bineînţeles, îl găsiră), izbucni în hohote de plîns şi îmbrăţişă cîinii reci.

Codemus fu readus la cub.

Acum, Codemus are alt Frăţior. În fiecare dimineaţă, Frăţiorul îl

trezeşte pe Codemus. În timp ce Codemus se îmbracă şi ia micul dejun, Frăţiorul îi aminteşte tot ce are de făcut. În monorai, în drum spre birou, Frăţiorul şi Codemus discută programul zilei. La birou, toată lumea lucrează repede şi eficient; nici un funcţionar nu are îndoieli în legătură cu ce trebuie să facă şi toate hotărîrile se iau în unanimitate. Toţi Frăţiorii sînt sincronizaţi.

Traducerea: Ion Doru Brana

Titlul original Codemus (1968);
în **Univers 1980** *édité par Jaques Sadoul, editions J'ai lu, Paris, 1980*